

HOVORNA.

(Přes dotazy přejm. 'mnohem' zastavte se
čtenářům dříve, než odpovíte. Do-
pisy nepřijímáme a souhlasíme s nimi
pouze pokud možno včas.)

Clarkson, Neb. Prosim sdělte v Hovorné, co jsou příčiny toho, že nyní za demokratické správy se dluh národního státa přidolává. Mně tvrdili onědy jeden demokrat, že přý nynější vláda musí vydávati úpisý k zaplacení dluhů, které republikáné nadělali. Čtenář.

Odpověď. — Onen demokrat bod nevěděl o čem mluví, aneb jestli věděl, tedy Vás klamal. Každý ví, že každý kongres povoluje každoročně vydání, jež učiněna býti mohou a je tudíž úplně nemožným, udělati nějaký dluh, aby zároveň nebylo postaráno o zaplacení téhož. Ono jest ovšem demokratům nepřijemno, když vidí kam vede politika demokratická; když vidí, že místo slibovaného blahobytu přináší nám bídu, nouzi a dluhy. Ovšem, ani demokratičtí vůdčové ani demokratičtí voliči nenasádlí se těchto výsledků a nechtějí snad zámyslně přivesti k ní na tento stupeň na jakém stojí. Váš ti, kteří jsou méně fanatiky a více rozumnými lidmi, kteří jsou méně demokraty a více stříelivými občany, kterým jde méně o udržení demokratů v úřadech a provádění demokratické politiky truc na truce a více o prospěch země a občanstva, kteří jsou méně demokraty ale více vlastenci, musili uznati, že politika demokratická nevede k dobrým cílům a přestavše podporovati tuto politiku záhubnou a jeť vůdce, stali se republikány. Kdo je tak zalepený stranník, že raději bude snášeti všechno zlo jež politika jeho strany sebou přináší, než aby uznal pravé příčiny a od záhubného směru se odvrátil, ten ovšem vymýšleti bude třeba i ty nejnesmyslnější a nejnerozumější lže na obranu strany své. V tomto případě nepomyslel onen demokrat, který Vám tvrdil, že úpisý vydávané za vlády Clevelanda slouží k placení dluhů, že skočil z bláta do louže. Kdyby to byla pravda, musili by to býti dluhy, které nadělal kongres demokratický, neboť to snad známo je přece každému, že právě tak v roce 1890 jako v roce 1892 zvítězili v kongresních volbách demokraté a tedy v posledních letech správy presidenta Harrisona, jakož i až dosavad za správy Clevelanda, měla strana demokratická většinu v kongresu. Pravdou nepopratelnou a demokratům nepřijemnou jest ovšem, že až do nastoupení presidenta Clevelanda za správy republikánské i v těch nejhorších letech ubývalo národního dluhu a to skoro o sto milionů ročně. V roce 1865 obnášely úpisý Spojenými Státy vydané a úroky nesoucí 2,381,530,294.966 a úroky na tento dluh obnášely tehdy ročně \$150,977,697.87. Za republikánské správy toho dluhu stále ubývalo až rokem 1892 klesl dluh na \$585,029,330 a roční úrok na \$22,893,883.20. Od té doby vzrůstá dluh průměrem o \$55,000,000 ročně. Příčinou toho jest, že nastoupením demokratické správy a ohrožením průmyslu našeho i obchodu zarazily se příjmy vládní, zůstaly zaraženy následkem zrušování celních našich zákonů, aniž by demokratický kongres dovedl se postarati o náhradu příjmů aneb o snižení výdání. Zrůstají tedy dluhy naše pouze jen a výhradně následkem toho, že demokraté nedovedou finance země spravovati.

Od tří do čtyř roků trpěl jsem neduhem jater a ledvin a uznávám dr. Augusta Koeniga hamburské kapky za nejlepší prostředek k vyléčení tohoto neduhu. — D. E. Huefner, San Francisco, Cal.

Severovy prášky proti bolení hlavy pomohou vždy. Mějte je stále po ruce.

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ.

Rushville, Neb. Čtenář redakce! To jsme to dopracovali! Farmer nemá nic, obchodník též nic, v okrese pokladně nic, všude jenom samé nic! A přece máme zde celou okrasu vládu populistickou, což dle populistů znamená poctivost a spravedlnost! Kdo z krajanů se chce o té populistické poctivosti přesvědčit, nechť si prohlédne Record B. v úřadovně okresního klerka. Pak s jistotou praďte s populismem a bude volit poctivý republikánský listek. S touto spravedlností to dopadá ještě hůře, zvláště pro přistěhovalce. Lonského roku jsem byl přítomen hádce mezi okresními komisari a příručím okr. klerka, De F. Van Vlecka (rep.), stran p. J. Maška. Komisari nechtěli p. Maškovi dát žádné podpory, že přý se může uživit o ruce jedné (p. Mašek zde totiž zde přišel o ruku v šestém stroji). Po delší hádce přece udělili p. M. celých \$5 na město! Být to Yankee, zajisté by dostal \$25. A což náš okresní soudce s jeho Injunction! Čtelo farmerů již dostoupilo 19, proti nimž náš soudce pop. či reformátor vydal dráze soudní zápočet. Dráha jim poškodila majetek a farmeři chtěli náhradu. Teď musí ubohý farmer utřít a držet hubu, neb by ho jeho milost soudcovská ještě mobla ke všemu vstrčit do basy. Strana populistická toho soudce přece znovu nominovala pro druhou lhůtu. Budete pro něho volit, krajané?

Dne 14. září strana republikánská zde odbývala okresní konvenci. Mezi jiným byla přijata též následující resoluce. My, republikáni v Sheridan Co., obviňujeme populistickou vládu v našem okrese z hrabivosti. Co důkaz hrabivosti uvádíme následující: Za prvních pět roků po zorganizování okresu pod rep. vládou průměrné služné komisari obnášelo na rok \$445, kdežto v roce 1894 pod pop. správou skoro dvakrát tolik, čili \$888 a v roce 1895 za půl roku přes \$900. Za pop. správy v tomto roce neschopných držitelů úřadů do 15. srpna bylo vybráno celých 85 proc. z rozpočtu okr. výdajů. Teď musí okres platit za potřeby o 25 procent více, než by platil za správy schopné.

Letos se budou volit v patnáctém soudním okrsku (distriktu) dva soudci. Okresk tvoří okresy Sheridan, Boyd, Holt, Rock, Brown, Keya Paha, Cherry, Dawes, Sioux, a Box Butte.

Republikáné nominovali nynější Kinkaid a Bartow. Jsou to soudcové, s kterými jistě strana zvítězí. Populisté si vybrali Westowera z Rushville, toho největšího úřadovce, intrikáře, zarytého prohibičníka a nepřítel přistěhovalců. Westower sem přijel před osmi roky z Butler Co. Zde obdržel pramálo hlasů. Od přistěhovalců obdržel kopanec.

S úctou Pozorovatel.

Alford, Boyd Co., Neb. Ct. red.: Četl jsem v jednom časopise, že je v Nebrascce taková úroda, že může uživit celý svět jeden rok. Já myslím, že to je nesmyslné přeháněno, neboť jestli místy jest úroda dobrá, jak se dočítáme, tedy jsou zase jiná místa, kde letos byla opět velmi malá sklizeň. Zde v Boyd Co. pšenice jest dosti sypalá, avšak cena je velice nízká, totiž 35c. za bušl. Kukuřice vydají od 30 do 40 bušlů po akru. — Dne 20. září, v pátek večer, byl postřelen neznámý člověk p. J. Brážou. Panu Brážovi ztrácela se kukuřice na poli; náhodou tedy jel neznámý, a zastavil se na pozemku p. Brážy i vešel do kukuřice. Pan Bráža měl za to, že mu láme kukuřici a chopiv se ručnice, střílel po něm i třel jej. Tři broky jej zasáhly do hlavy. Lékař pochybuje o jeho životě. Pan Bráža byl zatčen a podroben bude vyšetřování.

Milligan, Neb., 20. září 1895. — Ct. red. Pok. Západu: Hád bych vyhověl p. E. Táborskému a mibel, bora se za svým povoláním v míru a tichosti, jak on si přeje; než ona zbracená fakta o panu Croanovi a vůbec o W. N. C. nejsou s to minouti v mlčení.

Jak vidím, byl p. Táborský ve vedení oné školy zaveden lépe než p. Croan sám; neboť tak jistě vypočetl co vzal školného, (\$60,000 za vyučování a \$140,000 za stravu), že téměř marň bylo by říci: hle, notně přehnané figury. I kdyby onen počet studentů jim udaný na 1300 byl tam studentů a každý plně obnos ročně vyžadovaný byl zaplatil, přece přijemsa ony 3 roky nebyl by přesahoval \$150,000. Než doba jest známo všem těm, kdo se školou onou byli spojili, že malé procento studovalo tam trvale, za to ale velkou většinou přicházeli tam studenti na dobu krátkou, buď na simu, kdy práce nebylo, aneb v létě na opakovač kurs, trvající několik týdnů, což poněvíc byli učitelové. Mimo toho mnoho bylo těch, kteří prací oddělávali sobě stravu a někteří i veškeré školní výlaje. Jednoho času pouze Čechů pracovalo tam 5 za stravu. K těmto můžeme ještě připočítati velký počet těch, kteří měvše Croanův úvěr na čekanou, tam studovali. Pouze osobních not na sliba stavených v obnosu nedobří Croan od studentů v minulou více jak za \$11,000, kteréž viděti každému bylo dovoleno v sotřkromé úřadovně p. C.

Tvrzení, že C. by byl nesměl do svého bývalého místa, Shennandoah se ukázati, jest pisatelem vymyšleno, neboť ono místo od svého odchodu navštívil vícekrát nežli jednou.

Vím poněkud více o Shennandoah a jeho poměru k C. nežli abych tomu věřil. Croan převzal W. N. C. v Sh. zbudoval ji v několika letech na chloubu západu, dosáhnuv ze 60 na 1100 studentů. Škola byla právě v tom nejlepší rozkvětu, kdy onen osudný požár obrátil ji v sutiny. Vím jaké moci a vážnosti těšil se C. u všech občanů v Sh., kteří ku škole oné hleděli jako ku bohatému zdroji svých příjmů. A zároveň jsem svědčil od přečetných svých spolustudentů po přeložení oné školy přišedších do Lincoln, jak všemožně se namáhali, aby opět Croana získali, slibujíce školu opět postaviti a všim potřebným zásobiti, za kterýmž účelem několik veřejných schůzí bylo odbýváno. Než Croan, snad nadehnut svým zdarem ve školství, pohlízel po místě větším a slibnějším a to dle jeho zdání zdálo se mu v nabídce lincolnské, kde některými bohatými občany města Lincoln znamenité výhody se mu slibovali. V krátkosti nová škola v Lincoln postavena a dle všeobecného očekávání velké své budoucnosti odevzdána. Škola byla připravována asi pro průměrnou návštěvu jednoho tisíce studentů, dle čehož i četná a dobrá fakulta zjednána, kteráž téměř po dva celé roky nezměněna potrvála, až studentstva dle toho nebylo.

První osudný krok zasáhl změněný ústav tím, že stavba a výprava školy nebyla úplně dohotovena, kdy počalo se studentstvo do školy hrnouti a tak místo s pohodlím bylo jim s nedostatký zápasiti. Na to dostavila se léta neúrody a peněžní tísň, kteráž mnohé dychtivé srdce po lepším vzdělání zdržela a tím počet studentstva zmenšila. Podnik zřízený na velkých do budoucna plánech za podobných poměrů nemohl se nikterak vypíaceti a tu ovidivně přese všechno namáhání Croanova a jeho věrného principia prof. Colberta po třiletém návstěvu jednoho tisíců studentů, dle čehož i četná a dobrá fakulta zjednána, kteráž téměř po dva celé roky nezměněna potrvála, až studentstva dle toho nebylo.

Pamatuji se na ony bolestné chvíle, kdy časem sešlo se nás několik vyšších studentů s některými z profesorů v presidentově úřadovně a

počali uvažovati o našem ústavě, k němuž tak mnoho byli jsme přilnuli, jaká as budoucnost ho očekává. My šlenky nahrazovaly slova v naší konverzaci. Cítili jsme válechni s naším pres. Croanem a on opět s námi, než pomoci bylo nemožno, až tu s tam opět něco naděje se vykytlo, kteráž hojila ale nezahojila. My jsme věděli, že pádem školy naše diplomy a stopně utrpí a že milé, přijemné mlstětko z našich studijních dob pro vždy pro nás bude straceno a proto ten náš vnitřní rozruch. Očekávané se přihlížilo a dnes Western Normal College říje pouze v myšlenkách a srdcích svých věrných vchovaně. Komu asi nejtíže kolem srdce bylo myšlenkou na toto, byl pan Croan sám, který viděl své velké pány a mnohaletou neúmorou práci v níve obrácenu. Věřím, že Croan, doufaje snad přece v lepší obrat věci, hleděl školu za každou cenu udržeti a tím i v dluhy zabředl, než rozhodně nevěřím tomu, jak pisatel praví, že tak činil ze šibalských ohledů k vyměnění peněz na svém okolí.

Co oně úmluvy se týče na výtku, že je j jeho řízení školy z prvu nad míru vychvaloval a pak jak praví, jež opět seznav, přý se klamal, mělo by pro p. Táborského býti spíše do brým poučením, aby dříve nechválil než vše sezná. A proto poněkud podivným se mně zdá jeho opětne vychvalování nového presidenta p. Chancellora a jeho moudrého řízení školy, když ten ještě ani byl školu neotevřel a své schopnosti neukázal. Neuprám panu Chancellorovi jeho schopností a dobrých úmyslů, než lepším by bylo pro p. T. posečkati, aby opět do podobného omyla nezabředl.

Při vět schopnosti a dobré vůli nového presidenta, mohou plány selhati a dlo jinak zcela prospěšné se ztroskotati; neboť tento rok není též zrovna tak vitaným pro začátek podobného kroku. S úctou

S. L. Kostoryz.

Linwood, Neb., dne 30. září '95. Ct. red! — Tentokrátě vám musím sdělit samé smutné zprávy z našeho okolí, neb smrt rozprostřela svou úrať v našem okrsku a kosť jednoho za druhým. Neuf tomu dávno co jsme vyprovázeli paní Veselou, která po dlouhé nemoci se od nás odebrala, zanechajíc manželka a několik nezaoptačujících dětí. V pátek dne 27. září opět jsme vyprovázeli p. Vác. Ticháčka, syna p. Tomáše Ticháčka, vašeho někdejšího jednatele, který po krátké nemoci, sotva dva dni trvajíc na věčnost se odebral. Zesnulý náležel k Pod. Sokol Tyrš čis. 3., který se v plném počtu pohřbu s hubbou v čele účastnil. V. Ticháček byl jedním z nejoblíbenějších mladíků v okolí, neb každý jej miloval pro jeho tichou a milou povahu. Před čtyřmi lety se oženil, však mu bylo popřáno jen kratičký čas se radovat v stavu manželském, neb to netrvalo ani rok a ztratil milovanou manželku. Jak jsem se doslechl chtěl v krátkosti vstoupit zase v stav manželský. Však toho mu nebylo popřáno, neb místo k oltáři šel za svou manželkou do hrobu, kde odpovídá teď pospolu. Budiž jim země lehká! — Mno. neděli potkalo velké neštěstí rodinu pana Martina Kavana. Jejich nejstarší dceruška přišla strašnou smrtí se světa. Matka a otec odešli ven, nechajíce dvě holky, které ještě spaly, samy doma. Mezitím starší vstala a vidouc že matka má už sniženi vařenou, dala na stůl nádobí a šla přiložit do kamen, však nešťastnou náhodou se na ní šatečky vzňaly a ona strašně popálena; večer ranám tím podlehla. Manželé Kavanovi už vyprovázají čtvrté dítě a tímto jest jejich zámutek dovršen. Ať příjmom zmařené rodiny naší nejlíbil soustrast. — Pod. Sokol Tyrš čis. 3. připravuje se sebrati pěknou frašku "Tři otcové najednou", a jeli-

kož stekali dobré síly, jakou je M. Nováčkova z Omahy a p. Foid ze Schuyler, nadějeme se, že divadlo bude pěkné a žádný by si neměl příležitost nechat ujiti.

Na zdar! F. B.

Zavodňované pozemky v Idahu

Proč platit nájem?

Proč je to, že tak mnozí farmeři Iowa a Nebrascce chytají se každé příležitosti, aby zadlužili vás co nejvíce, tak aby mohli najmouti si faru za hotový nájem, když jest nepřístelnou skutečností, že do jistě ry nezadají se úroda v každém roce a každoročně? Dva minulé byly dojata nevyvratitelným osem této pravdy a následek toho, že každý nájemník jest stále v bezpečí, že ztratí vše své jmění. Čtete-li denní časopisy, sledáte přinášeji zprávy o některých krajích trpících suchem a opět o jiných kterýmž dostalo se dostatek a následkem čehož slibují dobrodu, ač jestli náhle nepřijde černý mrak, který přinese krup nebo cyklon, který zničí vše co cestě státi bude. Těž čítáme o těch blizzardech v době zimní, nejen jsou nepřijemnými, ale zuží často životy i majetek. tedy setrvají lidé v takových ústěch? Je to snad proto, že ne krajínách lepších, aneb snad že postrádají důvěry v sama nemají odvahu, aby pokusili lepší svého postavení, aby se v místě příhodnějším a zajiš domov tam, kde krupobít a ey hromobít a blesk, silné bouřtopy jsou neznámými, kde ovládá potřebnou pro plodí vláhu, kde dobrá úroda a je zni potřebné sucho jsou nejen újm páním, nýbrž úplnou jik kde pozemky lze nabýti za ošmi mtrné, kde obnos nájemné stačí ku prvotí splátce na dotu a v několika letech vyplatí o zemek, kde v podstatě potřeb pouze pilné ruky k nabytí domova a bezstarostné budou. Kdo toho chce docílit, musí liti sobě pravý druh pozemí, pravém místě. Jest dokázáno že jediný spolehlivý pozemek zavodňovaný je pozemek, M ovšem býti pozemek který m vodňování vody dostatek z dob v čase kdy zavodňování potřeby a jestli to jest, pak a hobyť jest zajištěn. The Snaver Land & Irrigation Co. z Lake, Idaho, má právě takové zemky na prodej za velmi nízkou a na mírné splátky, v krajíně není nikdy žádných zhoubových, poněvadž leží v údolí obklopené pohořími, které je chrání předemi takovými. Dobrý odbyt ne se doma na vše a co kraj káráký není krajina ta k předleze tu přebývající seno i zrnkem skrmiti. Přátř výlet n pozemky opustí Omahu dne 8 o 2. hod. odpolední. Lstě jízdu tam i nazpět stojí \$35 8 se přihláši u J. B. Andersona, Hotel, Omaha, Neb., kterýž bude provázeti tento výlet do Lake, Idaho. Kdo koupí 80 bude mít cestu zdarma.

Falšování peněz v kázní

V Jeffersonville, Ind., přinulý týden na jevo, že falšování, které u značné míře ta lují již po dešit dobu, ho byly v káznici a sice treskovi William Alsopem. Spoluvine jeho byl dříve doveden kontr Patten Mfg. Co., bratr mil. Pattena z Columbus, O., kter dělané peníze kupoval od za pětinu ceny pravých. bytku Pattena nalezeno \$25 padělaných peněz a své vině přiznal.